

GENEALOGIE - ODKUD JSME?

Středa, 13. června 2007

Kdo by nechtěl vědět, kde vlastně před několicími staletími sídlili jeho předkové, odkud přišli do zdejší stádoevropského prostoru? Lidé lechtického pánvu většinou dobře znají svůj rodokmen. I když ani ten nemusí být vždy nejspolehlivějším vodítkem. Manželská nevěra kvetla i v temném středověku... "Plebejci" mají každopádně horší.

Bádání v matrikách a obecních kronikách může být s velkou dávkou štěstí vodítkem do 17. století, hlouběji do minulosti těžko. Přesto už dnes existuje způsob, jak se alespoň částečně obejít i bez písemných záznamů. Nechá genetiký test, který s vysokou pravděpodobností určí geografický původ předků. Tajemství původu mateřské linie člověka je ukryté v jeho mitochondriální DNA nebo také mtDNA. Každý muž i každá žena vlastní tuto DNA, ale pouze ji mohou předat svým dětem.

Každý člověk dědí svou mtDNA po matce, nikdy od otce. Matka kohokoliv z nás ji zdědila od své matky, a ta zase od své a tak dál do minulosti, až k pramatce celé mateřské linie. Mitochondriální DNA proto nese informace starší než jakýkoliv psaný záznam vytvořený člověkem. Dlouholetým genetickým výzkumem bylo prokázáno, že veškeré mateřské linie se někde v minulosti navzájem spojují. Informace o takovýchto souvislostech jsou napsány v lidské mtDNA. Lidé, kteří nesou ve své mtDNA stejné údaje o stejném spojení své mateřské linie, lze zařadit do skupin, z nichž každá má svou dávnou "pramatku". Ta dala vzniknout mateřským liniím lidí v příslušné skupině. V současné době je například pro evropskou populaci (míněni jsou rodilí Evropané) známo sedm takovýchto geneticky odlišných skupin. To znamená, že mateřská linie každého jednoho Evropana, pokud se nepočítá jehoval nedávno z Afriky nebo z Japonska, pochází z jedné ze sedmi genetických pramatek. V některých populárně vědeckých publikacích se jim říká sedm dcer Evy. Populace, které jsou domovem na ostatních kontinentech, pochází z jiných genetických pramatek. Tzn. že mimo těch sedm evropských je známa ještě řada jiných pramatek, které daly vzniknout mateřským liniím například Asie nebo Ameriky (míněni jsou samozřejmě původní obyvatelé Nového světa). Celkem jich je známo 36 pro celý svět. Více se o sedmi evropských pramatkách dozvíte zde. Díky vývoji v metodách analýzy lidské DNA je dnes poměrně jednoduché v genetické informaci každého člověka "zápis" o jeho původu nalézt a předst. V rámci Mt-GenoGrafického testu je analyzován u daného člověka zvláštní úsek mtDNA, který obsahuje informaci o tom, která z genetických pramatek dala vzniknout mateřské linii onoho člověka. U každé z pramatek je dnes známo, kde se geograficky v průběhu historie usadili "její" potomci, a v kterých zemích svět se dnes převážně vyskytují. Díky tomu lze určit, kde leží geografická mateřská linie každého jednotlivého člověka. Prakticky tak lze do určité míry potvrdit například "rodinné legendy" vyprávějící o tom, že některá prababička byla toho či jiného původu.

Genetické pramatky jednotlivých mateřských linií, resp. klanů, nebyly pouze skutečnými ženami, které žily v dávné minulosti, ale byly zároveň jedinými ženami, jejichž dcery byly natolik úspěšné, že se jejich linie zachovala do dnešních dnů. V dávné minulosti, kromě zmíněných pramatek, žily samozřejmě i jiné ženy. Jejich mateřské linie se však nedochovaly. Stalo se tak proto, že ony samotné, nebo jejich potomci, už dále děti neměli, nebo měli pouze syny, kteří jejich mtDNA dále předat nemohli (mtDNA se dědí výhradně od matky a nemůže být zděděna od samozřejmě, že i uvedené pramatky, jejichž linie byly doneseny před tisíce let do současnosti, měli také své mateřské linie. Dnes je znám "rodokmen" těchto pramatek, a je samozřejmě, že jejich mateřské linie směřují k jedné jediné pramatce, která žila před 150 - 200 tisíci lety v Africe, a je kterou autory označujeme "mitochondriální Evou". Mt-GenoGrafický test odhalí, ke kterému ze sedmi klanů náleží vaše mateřská linie, odkud geograficky vaše mateřská linie pochází, jak je stará, a kde na světě žijí nositelé stejné mateřské linie... (použito z Genographic International)